

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ**

Ուսումնական կենտրոն

Ուսումնական ծրագիր

**Ոստիկանության կրտսեր խմբի պաշտոններ զբաղեցնող
ծառայողների վերապատրաստման` <<Մանկավարժությունը և
հոգեբանությունը ոստիկանության ծառայողի գործունեության մեջ>>
առարկայի դասընթացի**

Քննարկվել և հաստատվել է

**ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի
ուսումնական կենտրոնի <<Ընդհանուր
պատրաստականություն>> կրթաճյուղի
01. 06. 2018 թ. № 4 նիստում**

ք.Երևան

2018թ.

ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆ

Ոստիկանության կրտսեր խմբի պաշտոններ զբաղեցնող ծառայողների վերապատրաստման՝ «Մանկավարժությունը և հոգեբանությունը ոստիկանության ծառայողի գործունեության մեջ» առարկայի դասընթացի

N	Թեմաների անվանումները	Ժամաքանակն ըստ թեմաների	Ժամաքանակն ըստ պարամունքի ձևերի		
			դաս.	գործ.	սեմ.
N	2	3	4	5	6
1	Հոգեբանական գիտելիքի դերն ու նշանակությունը ոստիկանի գործունեության մեջ	2	2		
2	Անձը որպես հոգեբանական ճանաչողության օբյեկտ	4	4		
3	Մասնագիտական հաղորդակցման հոգեբանական առանձնահատկությունները	2	2		
4	Վիկտիմոլոգիա /տուժողի հոգեբանական նկարագիրը/	2	2		
5	Մասնագիտական դեֆորմացիան և դրա հաղթահարման ուղիները	2	2		
6	Ոստիկանության ծառայողի էթիկայի կանոնները	4	2		2
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	16	14		2

Կազմեց՝
 ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի
 ուսումնական կենտրոնի «Հատուկ
 պատրաստականություն» կրթաճյուղի
 դասախոս, ոստիկանության մայոր
 _____ Ն. Նազարյան

Քննարկվել և հաստատվել է
 կրթահամալիրի ուսումնական կենտրոնի
 «Ընդհանուր պատրաստականություն»
 կրթաճյուղի նիստում. արձանագրություն
 թիվ 4, 01.06.2018թ.
 կրթաճյուղի պետ, ոստ. փոխգնդապետ
 _____ Ա. Ալեքսանյան

1. Դասընթացի ընդհանուր ծավալը ըստ պարապմունքի տեսակների

Ուսումնական պլանին համապատասխան դասընթացի ուսումնասիրման համար հատկացված է 16 ժամ, որից՝

- դասախոսություն- 14 ժամ,
- սեմինար - 2 ժամ

2. «Մանկավարժությունը և հոգեբանությունը ոստիկանության ծառայողի գործունեության մեջ» դասընթացի ուսուցման նպատակը և խնդիրները

Առարկայի հիմնական նպատակն է ոստիկանության կրտսեր խմբի պաշտոններ զբաղեցնող վերապատրաստում անցնող ծառայողների մոտ ձևավորել, մշակել և հղկել անհրաժեշտ հոգեբանական գիտելիքներ, հմտություններ ու կարողություններ, համապատասխան որակներ մասնագիտական գործունեության մեջ դրանք արդյունավետ կիրառելու համար:

Նախատեսված նպատակին հասնելու համար առաջադրվում են հետևյալ խնդիրները՝

1. ձևավորել ընդհանուր պատկերացում հոգեբանության և մանկավարժության առարկայի, հոգեկանի օրինաչափությունների ու մեխանիզմների, հոգեկան գործընթացների ու առանձնահատկությունների, ոստիկանի մասնագիտական գործունեության հոգեբանական առանձնահատկությունների վերաբերյալ,

2. զարգացնել ստացած հոգեբանական գիտելիքները մասնագիտական խնդիրների լուծման արդյունավետության բարձրացման նպատակով օգտագործելու հմտություններ և կարողություններ,

3. գիտելիքներ հաղորդել մասնագիտական հաղորդակցման հիմնադրույթների, քաղաքացիների տարբեր կատեգորիաների, այդ թվում հանցագործությունից տուժողների հետ արդյունավետ հաղորդակցման վերաբերյալ,

4. կանխել և հաղթահարել հևարավոր մասնագիտական դեֆորմացիայի դրսևորումները,

5. զարգացնել և հղկել ոստիկանության ծառայողին անհրաժեշտ մասնագիտական կարևոր հոգեբանական որակներ,

6. բարձրացնել բարոյահոգեբանական պատրասվածության մակարդակը:

3. Դասընթացի բովանդակության յուրացման մակարդակին ներկայացվող պահանջները

Վերապատրաստվող ոստիկանության ծառայողները պետք է իմանան և ճիշտ ներկայացնեն հոգեբանության և մանկավարժության առարկան, հոգեբանության ուսումնասիրման մեթոդները, ոստիկանության ծառայողի գործունեության հոգեբանական առանձնահատկությունները և ոստիկանի մասնագիտական կարևոր անձնային որակները, մասնագիտական հաղորդակցման առանձնահատկությունները, անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները, անձի հոգեվիճակի գնահատման և դրա հիման վրա համապատասխան վերաբերմունքի դրսևորման օրինաչափությունները, ոստիկանության ծառայողին ներկայացվող էթիկայի պահանջներն ու կանոնները:

Վերապատրաստվող ոստիկանության ծառայողները պետք է կարողանան՝

1. վստահության և անվտանգության զգացում ձևավորել քաղաքացիների մոտ,
2. բացահայտել անձի հոգեբանական առանձնահատկությունները և անհատական մոտեցում ցուցաբերել յուրաքանչյուր քաղաքացու նկատմամբ ,
3. մասնագիտական գրագետ հաղորդակցման, հոգեբանական ճիշտ մոտեցման և վարվելակերպի միջոցով քաղաքացիներին տրամադրել համագործակցության,
4. դրսևորել զարգացած մասնագիտական հիշողության, մտածողության, ուշադրության, դիտողունակության, հուզականային որակներ և ունակություններ,
5. մասնագիտական գործունեության ընթացքում կիրառել հոգեբանական գիտելիքների վրա հիմնված միջամտության հնարքներ՝ հաշվի առնելով սոցիալական իրողությունները և հոգեբանական իրականությունը:

4. Կապը ուսումնական պլանով նախատեսված այլ առարկաների հետ

Դասընթացը առնչվում է ուսումնական պլանով նախատեսված «Ծառայության իրականացման մարտավարություն» առարկայի հետ:

5. Դասընթացի ուսուցման մեթոդական ցուցումներ

Ուսուցումը իրականացվում է դասախոսությունների և սեմինարների միջոցով, որոնք անց են կացվում ինտերակտիվ մեթոդներով: Դասավանդման ընթացքում օգտագործվում են նաև տեխնիկական միջոցներ, տեսանյութեր: Նյութի յուրացմանը մեծապես օժանդակում են դիդակտիկ պաստառները: Պարապմունքների ընթացքում գործնական վարժությունների, իրավիճակային խնդիր-առաջադրանքների և դերախաղերի միջոցով վերապատրաստվողների մոտ ձևավորվում են գործնական անհրաժեշտ հմտություններ և ունակություններ, որոնք, տեսական գիտելիքներով ամրապնդվելով, դառնում են հետագա արդյունավետ մասնագիտական գործունեության կարևոր պայման:

6. Ուսումնական նյութի բովանդակությունը

Թեմա 1 Հոգեբանական գիտելիքի դերն ու նշանակությունը ոստիկանի գործունեության մեջ

1. Հոգեբանությունը և մանկավարժությունը որպես գիտություն, հոգեբանության առարկան, հոգեբանության ուսումնասիրման մեթոդները:
2. Հասկացություն հոգեկանի, հոգեկան գործընթացների և հոգեկան երևույթների մասին:
3. Ոստիկանի մասնագիտական գործունեության հոգեբանական առանձնահատկությունները /մասնագիտական վարքի իրավական կանոնակարգումը, գործունեության արտակարգ բնույթը, հաղորդակցման առանձնահատկությունները, գործունեության կոնֆլիկտային բնույթը և այլն/:

Թեմա 2 Անձը որպես հոգեբանական ճանաչողության օբյեկտ:

1. Անձ և անհատ հասկացությունները:
2. Անձի կառուցվածքային բաղադրիչները:

3. Անձի անհատական-տիպաբանական առանձնահատկություններ:
4. Խառնվածքի, տիպերը: Բնավորություն, դրա արտահայտիչ հատկանիշները:
5. Մասնագիտական գործունեության համար անհրաժեշտ ուստիկանի անձնային կարևոր առանձնահատկությունները:

Թեմա 3 Մասնագիտական հաղորդակցման հոգեբանական առանձնահատկությունները

1. Մասնագիտական հաղորդակցման դերն ու նշանակությունը ուստիկանի գործունեության մեջ:
2. Հաղորդակցման կառուցվածքային բաղադրիչները:
3. Հաղորդակցության խոսքային և ոչ խոսքային միջոցների բնութագիրը:
4. Գրավոր հաղորդակցման առանձնահատկությունները:
5. Հոգեբանական ազդեցությունը հաղորդակցման գործընթացում:
6. Արդյունավետ հաղորդակցման հոգետեխնիկաներ:

Թեմա 4 . Վիկտիմոլոգիա /տուժողի հոգեբանական նկարագիրը/

1. Հանցագործության զոհերի վիկտիմության հոգեբանական ասպեկտները:
2. Տուժողի հոգեբանական բնութագիրը:
3. Վիկտիմ որակները որպես հանցագործությունից տուժող դառնալու պայման: Տուժողի նկատմամբ հոգեբանական պատշաճ վերաբերմունք:
4. Հանցագործությունից տուժողների տիպաբանությունը և դասակարգումը:

Թեմա 5 . Մասնագիտական դեֆորմացիան և դրա հաղթահարման ուղիները

1. Մասնագիտական դեֆորմացիայի հոգեբանական բնութագիրը և դրսևորման առանձնահատկությունները:
2. Մասնագիտական դեֆորմացիայի առաջացման պատճառներն ու պայմանները:
3. Մասնագիտական դեֆորմացիայի հաղթահարման ուղիները և կանխարգելումը:

Թեմա 6 Ուստիկանության ծառայողի էթիկայի կանոնները

1. Էթիկայի հասկացությունը :
2. Ծառայողական էթիկետ:
3. Էթիկական ուստիկանական ծառայության սկզբունքները և արժեքները:
4. Ուստիկանին ներկայացվող էթիկական պահանջները:
5. Ուստիկանության ծառայողի էթիկայի կանոնները:

Գրականության ցանկ

1. «Ոստիկանությունում ծառայության մասին» ՀՀ օրենք Երևան 2002թ.
2. «ՀՀ ոստիկանության կարագապահական կանոնադիրքը հաստատելու մասին» ՀՀ օրենք /11.04.2005թ./
3. Նազարյան Ն.Մ. Ոստիկանի մասնագիտական գործունեության և անձի հոգեբանական առանձնահատկությունները: Ուսումնական ձեռնարկ. Եր.: 2015թ., - 230 էջ
4. Նազարյան Ն.Մ. Կոնֆլիկտները և դրանց կառավարումը: Ուսումնագործնական ձեռնարկ /Ն.Մ.Նազարյան - Երևան: ԱԶ 'Արման Ասմանգոլյան', 2016թ., - 306 էջ:
5. Նալչաջյան Ա. Հոգեբանության հիմունքներ: Երևան: «Հոգեբան» հրատ., - 1997թ.
6. Асвмов С.В., Пулатов Ю.С. Профессионально-психологический тренинг сотрудников ОВД: Учеб. пособие.- Ташкент: Академия МВД Республики Узбекистан, 2000.- 141с.
7. Безносов С.П. Профессиональная деформация личности.-СПб.: Речь,2004.- 272с.
8. Васильев В.Л. Юридическая психология. - СПб .: Питер, 2002. – 656 с. Прикладная юридическая психология: Учеб. пособие для вузов /Под ред. А.М. Столяренко. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 639 с.
9. Прикладная юридическая психология: Учеб. пособие для вузов /Под ред. А.М. Столяренко. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 639 с.
10. Профессиональная этика сотрудников правоохранительных органов. Учебное пособие /Под ред. А.В.Опалева, Г.В.Дубова.М.: §Щит-М|. 1998. - 327с.
11. Чуфаровский Ю. В. Психология оперативно–розыскной и следственной деятельности.- М., 2003г.
12. „Энциклопедия юридической психологии,, под. общей ред. А. М. Столяренко М., 2004г.